

עין משפט נר מצוה

פא א מיי' פֿיט' מהלכות אסורי ביאה ה'ל' ו'עיי' צמ"מ טושי"ע י"ד סימן קל' סעיף ג ד':

פח ב ג מיי' פֿיז' מהל' משפט ומשג' ה'ל' ב' סוג' לאזין קיז טושי"ע י"ד סימן קל' סעיף ג':

פט ד מיי' שס' ה'ל' ח':

צ ה מיי' פֿיז' מהלכות משפט ומשג' ה'ל' ה':

תוס' הרא"ש

לבתולה שדמיה טהורין. ותנן לקמן נשתנו מראה דמים שלה טמאה וכתמה טהור ואפילו מצא הכתם בשנינו מראה דהא אמרינן לקמן בפרק האשה תולה בבתולה שדמיה טהורין ותנן לקמן נשתנו מראה דמים שלה וטמאה דהא אמרינן דמיה טהור וטמאה בכל ענין אפילו מראה הכתם משונה והיינו שטמא דהא דנשתנו מראה דמים שלה טמאה לאו טמאה דהא אלא מספק דשמע דם נדה הוא ובכתם דאיכא לספוקי נמי אימר מעלמא אתי דעברה בשוק של טבחים ואלא אדעתה מקילין כיון דאיני טמאה הוי שמא טהור הוא: דרוקא ומדרסה בשוק טהור. דרוקא ניוחא דבאשה אחת הוי דרוקא טמא דאע"ג דספק טומאה ברשות הרבים טהור גזרו על ספק דרוקן הנמצאין דאפילו שוטה אחת בעיר או נכרית תנן בפה"ה דמט' טהרות דכל הרוקין שבעיר טמאין אבל מדרסה קשה דאפילו אשה אחת נמי טהור מדרסה ברשות הרבים. וי"ל משום דבאשה אחת תנן בפה"ה שמא טהרות מי שדרסה עמו על בגדיו או שיטבה עמו בספינה אם מכירתו שאוכל בתרומה כליו טהורים ואם לאו יטאלנה ובהך דשאל הגיע זמנה אפילו אינו מכירתו אינו צריך לישאל. ועוד נראה דאפילו בכנות עם הארץ איירי ואע"פ שגזרו על צינורא דעם הארץ שהוא רגיל בטומאה הכא לא גזרו הואיל ואינה רגילה לראות והא דנקט בשוק לאו דרוקא דאפילו בבית גמי טהור אלא אורחא דמלתא נקט דבבית יודעים אם היא טהורה אם לאו: לפיכיו דבריו של אחד במקום שנים. וא"ת דלמא רבי שמעון בן יהושדק כרשב"ג ס"ל אבל אליבא דר' הוי טמא כחוקה וי"ל דאם איתא דס"ל כחוקה הוה ליה לימור בין שניה לשלישית טמא אלא ודאי כר' ס"ל ואפילו הכי כתמה שבין שניה לשלישית טהור: ואין הנשים בדרקות אותן. והא דלא תני ליה במתני' גבי נדה ויושבת על דם טהור לפי שזאת פשוטה היא. ומי קשה דלא קתני במתני' י"א יום שבין נדה לנדה. דאיכא למ"ד בפ' בנות כותים דאין צריכה בדיקה. וי"ל דלא קתני מתני' אלא תנן דאין נפקותן בראייתן. נדה בלאו הכי טמאה. ויושבת על דם טהור אפילו תראה טהורה: פתחת בתורי וסיימת בחדא. מתני' לא קשיא ליה דקתני ד' נשים וקאמר עלה במה אמרו דיהי שעתה ומסיק בגמרא דקאי אכולהו או אתרי. משום דבבא אחרייתא היא. וברישא קתני דיין שעתן. א"נ משום דהבא איכא למימר דאיירי בחדא איתתא

י:

וְבִי מַה בֵּין זֶו לְבִתּוּלָהּ שדמיה טהורין. דלס נשתנו מראה דמיה למחרת מראיית שעת תשמיש טמאה ואילו מלפא כמס לאחר תשמיש טהורה כדאי' בפ' האשה (לקמן דף ס.) תולה בצמולה שדמיה טהורין ומדלג מפליג משמע אפילו הדס משונה טהור ומשני הכא אין שירפה של טהרה מזוי דלס הכתס צא מנופה טמאה ודאי אצל התס שירפה של טהרה מזוי לכך טהורה דאיכא למימר האי כתס מעלמא צא ואפילו אי אמת מנופה איכא למימר דס בתולים הוא (ואיכא למימר) ולא חיתה עדיין המכה:

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהושדק. משמע שהיה רבו וצפרק זה צורר (סנהדרין דף כו.) קרי ליה ר"ל כר"ש בן יהושדק רועי צקר ולא היה מומה ר' יוחנן על כבוד רבו ואומר ר"מ דמרי הווי':

רוקא בשוק טהור. פי' צוק שאין ידוע אם ראמה אס לאו אין להחזיקה כרואה כיון שלא הגיע זמנה לראות ולא ראמה שלשה פעמים ומיירי אפילו צבת ע"ה אצל צצית ידוע אם ראמה אס לאו:

למהוי דבריו ש"ך אחד במקום שנים. וא"ת ודילמא ר"ש בן יהושדק סבר לה כרשב"ג דג' זימני הוי חזקה וחזקה נמי מודה לרשב"ג כתמה טהור וי"ל דרוקא ומדרסה קיל טפי מצכתמה מדמסקפא ליה צכתס אי טמא אס לאו וכיון דקיל טפי אי ס"ל כרשב"ג ה"ל לטהר רוקא ומדרסה עד פעס רביעית:

הר"ה הן בחזקת טהרה. וא"ת צמתני' דקתני לריכא להיות צודקת חוץ מן הגדה כו' אמאי לא מפקא מי שלא הגיע זמנה וההוא דנזנת כותים (לקמן דף נח.) דכל י"א צחוקת טהרה ומפרש בגמרא לענין שאינה לריכא צדיקה וי"ל דלא מפרש צמתני' אלא הנהו דאינן לריכס צדיקה מחמת דאין קפידא צראייתא דנדה צלאו הכי טמאה ויושבת על דם טוהר אפילו אס מראה לעולם טהור אצל לא הגיע זמנה לראות) וי"א דלחינה לריכא צדיקה מחמת דמסולקין צדמים לא קתני: **פתחת בתרי וסיימת בחדא.** וא"ת והא צמתני' נמי ד'

נסיס קתני צמה אמרו דיה שעתה וי"ל דהתס ליכא למיטעי אצל הכא איכא למיטעי ולומר מעוברת והיא מניקה: **דהויא מניקה ואיעברה.** וא"ת והיכי איעברה צלא ראיא והא אמרינן צשליה המפלת (לקמן לא.) דאין אשה מתעברה אלא סמוך לטצילתה או לוסתה וי"ל דרוב פעמים כך הוא וזימנין דמיתרמי ומיעברה א"נ צימים שהיא רגילה לראות אין מתעברת אלא סמוך לטצילתה או סמוך לוסתה: **דיין ב' ימי עיבור.** משמע אפילו רואה כמה פעמים ואף על פי דצלא הגיע זמנה לראות אמר לעיל שלישיית מטמאה מעת לעת היינו משוס דכיון שהחזקה לראות צטל הסילוק אצל הכא מעוברת ומניקה המסתלקין

עדיין קיימים ואפילו לא נסתלקו צתחלה מסתלקין והולכין צסוף וא"ת מ"ש דלא הגיע זמנה לראות לא צעיא צדיקה ומעוברת ומניקה צעיא צדיקה דקתני צצמתניתן לריכא להיות צודקת אכולהו וי"ל דכל זמן שלא החזקה היא מסולקת צדמים יותר מכולן: אלא

שמאי פרק ראשון נדה

מקיף לה רבי אלעאי. לחזקיה מה בין זו לצמולה שדמיה טהורין עד שחמה המכה דתלינן צצתולין ויש שדמיה טהורין ד' לילות ויש שדמיה טהורין כל לילה הראשונה כדאמרינן פרק צתרא (לקמן דף סד.):

מתקיף לה ר' אלעאי וכי מה בין זו לבתולה שדמיה טהורין א"ל ר' זירא זו ⁽⁶⁾שירפה מצוי וזו אין שירפה מצוי אמר עולא א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהושדק "תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה פעם ראשונה ושניה רוקה ומדרסה בשוק טהור כתמה נמי טהור ולא ידענא אם ידידה אם דרביה אם למאי נפקא מינה למיהוי דבריו של אחד במקום שנים כי אתא רבין וכל נחותי ימא אמרוה כר"ש בן יהושדק אמר רב חלקיה בר טובי תינוקת שלא הגיע זמנה לראות אפילו שופעת כל ז' אינה אלא ראיא אחת אפילו שופעת ולא מבעיא פוסקת אדרבה פוסקת הויא לה כשתי ראיות יאלא תינוקת שלא הגיע זמנה לראות ושופעת כל ז' אינה אלא ראיא אחת אמר רב שימי כי חייא מודלפת אינה כרואה והא קחזיא אימא אינה כשופעת אלא כפוסקת מכלל דשופעת ⁽⁷⁾(נמי) כי נהרא אלא אימא יאינה אלא כשופעת תנו רבנן יחזקה בנות ישראל עד שלא הגיעו לפרקן הרי הן בחזקת טהרה ואין הנשים בודקות אותן משהגיעו לפרקן הרי הן בחזקת טומאה וגשים בודקות אותן רבי יהודה אומר אין בודקין אותן ביד מפני שמעוותות אותן אלא סבות אותן בשמן מבפנים ומקנחות אותן מבחוץ והן נבדקות מאיליהן: רבי יוסי אומר מעוברת וכו': תני תנא קמיה דר' אלעזר רבי יוסי אומר מעוברת ומניקה שעברו עליה ג' עונות דיה שעתה א"ל פתחת בתרי וסיימת בחדא דלמא מעוברת והיא מניקה קאמרת ומילתא אגב אורחיה קמ"ל דימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה וימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה כדתניא ⁽⁸⁾ימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה וימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה כיצד הפסיקה שתיס בימי עיבורה ואחת בימי מניקותה שתיס בימי מניקותה ואחת בימי עיבורה אחת ומחצה בימי עיבורה ואחת ומחצה בימי מניקותה מצטרפות לג' עונות בשלמא ימי עיבורה עולין לה לימי מניקותה משכחת לה דקמניקה ואזלא ומיעברה אלא ימי מניקותה עולין לה לימי עיבורה היכי משכחת לה איבעית אימא בלידה יבשתא ואיבעית אימא דם נדה לחוד ודם לידה לחוד ואיבעית אימא תני חדא: במה אמרו דיה שעתה וכו': אמר רב יאכולהו ושמואל אמר ל"ש אלא בתולה וזקנה אבל מעוברת ומניקה דיין כל ימי עיבורן דיין כל ימי מניקותה וכן אמר ר' שמעון בן לקיש אכולהו ורבי יוחנן אמר לא שנו אלא בתולה וזקנה אבל מעוברת ומניקה דיין כל ימי עיבורן דיין כל ימי מניקותה כתנאי מעוברת ומניקה שהיו שופעות

עיבורה ואחת צימי מניקותה או חלוף דהכי משמע מעוברת והיא מניקה בתוך הפסקת העונות הללו: ימי עיבורה עולין לה לימי מניקוסה. כגון אס היטה מניקה ונתעברה והפסיקה תחלת עונה קלט צימי מניקותה והשלמה צימי עיבורה: אלא ימי מניקוסה עולין לה לימי עיבורה היכי משכחת לה. דילדה ולא חזאי הא ראמה דס צלידה ונמצא שלא עצרו עליה מטמאה מעל"ע: **צפולה וזקנה.** צמולה כיון דראתה פעס ראשונה ושניה החזקה רואה. וקנה נמי כיון דלאתחזקא תרי זימני אחר ג' עונות אישכתב דלאו סילוק דמים הוא אלא דילוג וסת: אצל מעוברת ומניקה. ודאי דמיה מסולקין ואפילו לא נסתלקו מתחלתן מסתלקין והולכין הן תדיר. צרוך: שופעות

שמאי פרק ראשון נדה

מקיף לה רבי אלעאי. לחזקיה מה בין זו לצמולה שדמיה טהורין עד שחמה המכה דתלינן צצתולין ויש שדמיה טהורין ד' לילות ויש שדמיה טהורין כל לילה הראשונה כדאמרינן פרק צתרא (לקמן דף סד.):

מתקיף אין לה כתס דקתני בפ' האשה (לקמן דף ס.) ושין שמולה צשומרת יוס כנגד יוס צראשון שלה וצצמולה שדמיה טהורים ⁽⁹⁾ מהתס שמעינן דאין לה כתס ואע"ג דראתה פעס אחת דלא מפליגין בין הגיע זמנה ללא הגיע בין שראתה פעס אחת צצית אציא שהיא אחת מן הצמולות שדמיה טהורין והא הכא דאילו חות צשינו מראה דמיה מטמאה מעת לעת דהגיע זמנה לראות וראתה צצית אציא אפילו הכי לא מטמאלינן כתמה ומ"ש הך מהא: וז שירפס מזוי. צמולה שדמיה טהורין שרק שלה מזוי מחמת צמולים טהורין כתמה טהור דתלינן צדס צתולין: וזו אין שירפס מזוי. לטהרה ולתלות צו: רוקס ומדרסה צצוק טהור. כגון שצמנא רוקס צצוק וקיס לן שקודס לנן ראמה צ' פעמים ואין אנו יודעים אס נדה היא אס לאו מספיקא לא צמזקינן לה כספק הרוקין הואיל ולא החזקה רואה: ולא ידענא כו'. עולא הוא דקאמר לא ידענא אי א"ר יוחנן מסקנא דהא מילתא דקאמר כתמה נמי טהור מדעמיה או משמיה דר"ש בן יהושדק כרוקס ומדרסה: דבריו של אחד צצמקוס שנים. אי אמר להא וכתמה נמי טהור משמיה דרביה הוי חזקה דלמר לעיל ^[א]. טמא אחד צצמקוס שנים דהא פליג עליה ר' יוחנן לעיל מלביי וזחינן דקאי ר"ש כותמיה: ה"ג אמרו כר"ש בן יהושדק. צצמו של ר"ש בן יהושדק וי"ל חזקה אחד צצמקוס ב' וס"מ הלכה כר' יוחנן: אינה אלא ראיס אחס. לאחזקה כרואה ודיה שעתה עד שתפסקו ותחזור ותראה שתי ראיות: ולא מצעאי פוסקס. וחזרה ורואה: ושופעת כל שצעה. סמי מכאן אפילו: מדלפס. טיף אחר טיף: אינה כרואה. דמשמע דאפילו כראיה אחת אינה חשודה: אלא כפוסקס. והוו להו ראיות טוצא והחזקה רואה ולכשתפסקו ותחזור ותראה מטמאה מעת לעת. ופרקינן מכלל דשופעת דלמר לעיל אינה אלא ראיס אחת היינו דשופעת כי נהרא צצממיה כיון דמדלפת אינה חשודה שופעת וא"א להיות שופעת כמעין כל שצעה וסיה: צחוקס טומאה. כלומר צחוקת דמים מזויס צהס: שמעוותוס אופן. כלומר מסקרנין לה צצפרין ומיימו לה לידי ראיס: מצנניס. ססיכת שמן צציזא הדס אס זמנו הוא: פסחס צצפרסי. מעוברת ומניקה: וסיימס צצחדא. דקאמר דיה שעתה דיין שעתן מיצעי ליה: מעוברת והיא מניקה. שנולד עוצרה ומניקתו א"נ מניקה ונתעברה והא הדין למעוברת גרידתא והא דנקט מעוברת והיא מניקה לומר לן שצצטרפינן ימי מניקה לימי עיבורה לג' עונות כגון שהפסיקה שתיס צימי

עיבורה ואחת צימי מניקותה או חלוף דהכי משמע מעוברת והיא מניקה בתוך הפסקת העונות הללו: ימי עיבורה עולין לה לימי מניקוסה. כגון אס היטה מניקה ונתעברה והפסיקה תחלת עונה קלט צימי מניקותה והשלמה צימי עיבורה: אלא ימי מניקוסה עולין לה לימי עיבורה היכי משכחת לה. דילדה ולא חזאי הא ראמה דס צלידה ונמצא שלא עצרו עליה מטמאה מעל"ע: **צפולה וזקנה.** צמולה כיון דראתה פעס ראשונה ושניה החזקה רואה. וקנה נמי כיון דלאתחזקא תרי זימני אחר ג' עונות אישכתב דלאו סילוק דמים הוא אלא דילוג וסת: אצל מעוברת ומניקה. ודאי דמיה מסולקין ואפילו לא נסתלקו מתחלתן מסתלקין והולכין הן תדיר. צרוך: שופעות

מסורת הש"ס

(6) ופי' בכר המחילה לראות דס טמא וחזקתו מן הטמא והצמולה אין שירפה מתיר. ערוך ערך שרף ב'.) (7) רש"ל מ"ז, א לקמן לו, ד ונשי"ע מוס' סוטה יא: ד"ה צברי ומוס' ע"ז נט. ד"ה דלמר ובגמ' יומא מנ: אפילו לרביה לא ציית דל"ר יוחנן משום ר"ש בן יהושדק ובגמ' ר"ה נד: הא דרביה) (8) צ"ל וי"א ויה,

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה מתקיף וכו' ובבבליהו ק"ל: (7) בא"ד שדמיה טהורים שמעינן כ"ל וזכית מהתס נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ר"ה דהויא וכו' וי"ל דרוב עמיס. עי' סוטה כז ע"א מד"ה אליפא:

מוסף רש"י

ימי עיבורה עולין לה. אמרינן מעוברת ומניקה צצברו עליה ג' עונות וראתה דיה שעתה. עולין לה, כלומר מצטרפים לימי מניקותה, כגון היטה מניקה והמחילה לפסוק ונתעברה והשלמה ג' עונות, מצטרפינן ימי עיבורה לימי מניקותה (דקמן לו).